

VŠĮ VILNIAUS MIESTO
KLINIKINĖ LIGONINĖ

Dėl prašymų pateikti asmens duomenis vertinimo

Dažnai gauname kreipimąsi, kuriame prašoma pateikti tam tikrus duomenis, informaciją apie asmenį (duomenų subjektą).

Asmens duomenų teikimo teisėtumo vertinimas yra neatsiejamai susijęs su duomenų valdytojo (VMKL) pareiga užtikrinti asmens duomenų paslapties išsaugojimą (konfidencialumo ir vientisumo principas, įtvirtintas Bendrojo duomenų apsaugos reglamento* (toliau – BDAR) 5 straipsnio 1 dalies f punkte, siekiant užtikrinti, kad asmens duomenys nebūtų atskleisti asmenims, neturintiems teisinio pagrindo su prašomais asmens duomenimis susipažinti.

VMKL gali perduoti duomenis kitam asmeniui (fiziniam ir (ar) juridiniam), esant šiems asmens duomenų teikimo teisėtumo vertinimo kriterijams:

1. Teisėtas tikslas. Pastebėtina, kad asmens duomenų teikimo tikslas turi būti pakankamai išsamus, kad būtų galima nustatyti, kokios rūšies tvarkymą jis apima, ir įvertinti, ar konkretus tikslas neprieštaruoja teisės aktų reikalavimams. Be to, vertinant, ar asmens duomenų teikimas gali būti vykdomas teisėtu tikslu, svarbu įvertinti, kokių tikslų prašomi asmens duomenys buvo surinkti (ir apie kuriuos buvo informuotas duomenų subjektas), t.y. ar šie tikslai sutampa ar yra skirtingi.

2. Tinkamas duomenų gavėjas. Prašymą gavus turime įvertinti, ar asmens duomenis prašantis pateikti asmuo, įskaitant nevyriausybinės organizacijos, turi teisę tokią informaciją gauti. Teisę gauti asmens duomenis gali nustatyti, pavyzdžiui, teisės aktai. Tokiu atveju VMKL turėtų obei jtyviai įvertinti, ar konkrečiam prašymą pateikusiam juridiniam ar fiziniam asmeniui, teisės aktai nustato teisę tokius asmens duomenis rinkti ir, jei taip, iš kokių šaltinių.

3. Adekvati (proporcinga) asmens duomenų apimtis. Jei nustatome, kad pirmi du kriterijai yra tenkinami, turime vertinti, ar asmens duomenų teikimas yra būtinas tikslui, dėl kurio pateiktas prašymas, pasiekti ir, jei taip, kokia apimtimi. Tuo atveju jei prašoma asmens duomenų apimtis kelia abejonių dėl proporcingumo ar atitikties prašyme nurodytam asmens duomenų tvarkymo tikslui, galime kreiptis į prašymą pateikusį asmenį, kad gauti papildomos būtinios informacijos, padėsiančios įvertinti, ar asmens duomenų teikimas nepažeistų duomenų kiekio mažinimo principo.

Atmintinę parengė
viešosios įstaigos Vilniaus
miesto klinikinės
ligoninės duomenų
apsaugos pareigūnė
Karolina Ploutina

+370 5 205 3577

duomeni.sauga@vmkl.lt

<https://www.vmkl.lt/asmens-duomeni-apsauga/>

- Kai informacija apie **subjektą (pacientą)** teikiama jo **sutikimo pagrindu**, turime įvertinti, ar sutikime yra visa būtina informacija, sudaranti sąlygas įvertinti tokio sutikimo tinkamumą, t. y. duomenų valdytojas (VMKL) turėtų įvertinti, ar iš sutikimo galima aiškiai nustatyti:
 - Dėl kokių asmens duomenų teikimo duotas sutikimas;
 - Kokiu tikslu asmens duomenys gali būti renkami;
 - Koks subjektas turi teisę rinkti asmens duomenis ir ar sutikime yra pakankamai duomenų tokio subjekto identifikavimui;
 - Iš kokių duomenų valdytojų (duomenų tvarkytojų) asmens duomenys gali būti renkami (ar gali gauti duomenis iš VMKL);
 - Ar sutikimas yra galiojantis (pastebėtina, kad sutikimo terminas, vadovaujantis BDAR 5 str. 1 d. e p., negali būti neribotas).

Prieš prašydami paciento sutikimo arba vertindami pateiktą sutikimą, pirmiausia patikrinkite, ar konkrečiu atveju informacija negali būti teikiama ir be paciento sutikimo. Informacija apie pacientą gali būti teikiama be sutikimo, pvz., sveikatos priežiūros įstaigoms, kuriose yra ar buvo gydomas, sveikatos priežiūros paslaugų teikimą kontroliuojančioms institucijoms, teismui, prokuratūrai, ikiteisminio tyrimo įstaigoms ir kitoms institucijoms, kurioms tokią teisę suteikia įstatymai.

- Taip pat asmens **duomenis galima teikti sutarties su duomenų subjektu pagrindu**. BDAR 6 straipsnio 1 dalies b punkte yra nustatyti du atvejai, kai galima remtis šia teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga:
 - kai tvarkyti duomenis būtina, siekiant įvykdyti sutartį, sudarytą su duomenų subjektu (jau galiojanti sutartis);
 - kai asmens duomenis būtina tvarkyti, siekiant imtis veiksmų duomenų subjekto prašymu prieš sudarant sutartį;
 - asmens duomenų teikimas yra objektyviai būtinas sutarties vykdymui.

Prieš teikiant duomenis pagal sutartį ir siekiant įvertinti, ar ši asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlyga gali būti laikoma tinkama sąlyga asmens duomenų teikimui, siūlytina atsižvelgti į šiuos klausimus:

- Dėl kokių paslaugų yra susitarta sutartyje, kuria siekiama pagrįsti Prašymą?
- Koks yra sutarties pagrindinis tikslas ir esmė?
- Kokie yra sutarties šalių lūkesčiai asmens duomenų tvarkymo kontekste (kokį asmens duomenų tvarkymą tai apima)?
- Ar asmens duomenų rinkimas iš trečiųjų asmenų yra neatsiejama paslaugų, dėl kurių susitarta sutartyje, dalis?

- Dar vienas duomenų teikimo teisinis pagrindas – **teisinė prievolė**. Duomenų valdytojai savo prašymą grįsti BDAR 6 straipsnio 1 dalies c punktu gali tik tuomet, jei konkrečiame teisės akte yra nustatyta asmens duomenų teikimo (rinkimo) pareiga. Tinkamu teisės aktu negali būti paties duomenų valdytojo (duomenų tvarkytojo) parengtas ir patvirtintas teisės aktas – jis turi būti priimtas institucijos, kuriai Prašymą gavęs duomenų valdytojas yra pavaldus, arba tokiu teisės aktu turi būti reguliuojama prašymą gavusio duomenų valdytojo (duomenų tvarkytojo) veikla.

Taigi, tuo atveju, jei duomenų valdytojui taikytini galiojantys teisės aktai nustato pareigą teikti ir (ar) rinkti duomenis tretiesiems asmenims, ši prievolė privalo būti vykdoma ją įtvirtinančio teisės akto nurodyta apimtimi ir tvarka.

- **Gyvybinių interesų apsauga** – asmens duomenys gali būti teikiami iškilus gyvybės ar mirties klausimui ir, specialiųjų kategorijų asmens duomenų atveju, asmuo sutikimo negali išreikšti pats.
- **Viešojo intereso labui atliekama užduotis ar pavestų viešosios valdžios funkcijų vykdymas** - ši asmens duomenų teisėto tvarkymo (teikimo) sąlyga taikoma tais atvejais, kai duomenų valdytojui suteikti oficialūs įgaliojimai arba jis atlieka viešojo intereso užduotį ir asmens duomenis reikia rinkti, vykdant suteiktus įgaliojimus ar atliekant viešojo intereso užduotį. Užduotis viešojo intereso labui ar viešosios valdžios funkcijos turi būti nustatytos teisės akte.
- BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktas įtvirtinta dar viena teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlyga – **teisėtas duomenų valdytojo arba trečiasios šalies interesas** (išskyrus atvejus, kai tokie duomenų subjekto interesai arba pagrindinės teisės ir laisvės, dėl kurių būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, yra už juos viršesni).

➤ **Specialiųjų kategorijų asmens duomenų teikimas.** BDAR 9 straipsnio 1 dalimi, specialiųjų kategorijų asmens duomenis (rasinė ar etninė kilmė, politinės pažiūros, religiniai ar filosofiniai įsitikinimai ar narystė profesinėse sąjungose, genetiniai, biometriniai duomenys (kai tvarkomi siekiant konkrečiai nustatyti fizinio asmens tapatybę), sveikatos duomenys, duomenys apie asmens lytinį gyvenimą ir lytinę orientaciją) tvarkyti draudžiama, išskyrus atvejus, jei taikoma viena iš asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlygų, nurodytų BDAR 9 straipsnio 2 dalyje:

- duomenų subjektas aiškiai sutiko, kad tokie asmens duomenys būtų tvarkomi vienu ar keliais nurodytais tikslais;
- tvarkyti duomenys būtina, kad duomenų valdytojas arba duomenų subjektas galėtų įvykdyti prievolės ir naudotis specialiomis teisėmis darbo ir socialinės apsaugos teisės srityje, kiek tai leidžiama teisės aktais arba sudaryta kolektyvine sutartimi;
- tvarkyti duomenis būtina, kad būtų apsaugoti gyvybiniai duomenų subjekto interesai, kai duomenų subjektas dėl fizinių ar teisinių priežasčių negali duoti sutikimo;
- duomenis tvarko politinių, filosofinių, religinių ar profesinių sąjungų tikslų siekiantis fondas, asociacija ar kita pelno nesiekianti organizacija, vykdydama teisėtą veiklą ir taikydama tinkamas apsaugos priemones, ir tvarkomi tik tos organizacijos narių (buvusių narių arba asmenų, kurie reguliariai palaiko ryšius su ja dėl jos siekiamų tikslų);
- šiuos asmens duomenis, duomenų subjektas yra akivaizdžiai paskelbęs viešai;
- tvarkyti duomenis būtina siekiant pareikšti, vykdyti arba apginti teisinius reikalavimus arba tuo atveju, kai teismai vykdo savo teisiniu įgaliojimus;
- tvarkyti duomenis būtina dėl svarbaus viešojo intereso priežasčių;
- tvarkyti duomenis būtina profilaktinės arba darbo medicinos tikslais, siekiant įvertinti darbuotojo darbingumą, nustatyti diagnozę, teikti sveikatos priežiūros arba socialinės rūpybos paslaugas ar gydymą arba valdyti sveikatos priežiūros ar socialinės rūpybos sistemas ir paslaugas remiantis teise ar sutartimi;
- tvarkyti duomenis būtina archyvavimo tikslais viešojo intereso labui, mokslinių ar istorinių tyrimų tikslais arba statistiniais tikslais.

Taigi, kai prašymą teikiantis asmuo nepagrindžia siekio tvarkyti specialiųjų kategorijų asmens duomenis bent viena iš šių išimčių, prašymas dėl tokių asmens duomenų teikimo negali būti vykdomas.

➤ **BDAR reikalavimai netaikomi:**

- Juridiniu asmenų duomenų tvarkymas; jeigu tokia informacija nėra susijusi su identifikuotu ar identifikuojamu fiziniu asmeniu;
- Anoniminė informacija.